

SZARVAS és VIDÉKE

TÁRSADALMI és SZÉPIRODALMI HETILAP.

Megjelen hetenkint egyszer, vasárnap reggel.

Előfizetési ár:

Egész évre 5 ft — kr. — Félévre 2 ft 50 kr.
Negyedévre 1 ft 25 kr. — Egyes szám ára 10 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Búza-utca, 1283. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények és előfizetési pénzek küldendők.

Előfizetéseket és hirdetéseket elfogad

a Nyáosik Soma utóda cég.

Ugyanitt egyes számok is kaphatók.

Hirdetések és nyilttéri közlemények jutányos áron vétetnek fel.

A vármegyék hivatalos közlönyei.

Mindenek előtt tartozunk azon kijelentéssel, hogy egyáltalában nincs szándékunk politikai cikket írni, habár a közigazgatás és az önkormányzat rendezéséről szóló törvényjavaslat egyik szakaszához fűzünk is egy-két megjegyzést.

Elvitázhatlan tény, hogy a vidéki hírlapirodalom mostani föllendülését és elterjedését nagyban elősegítette az, hogy a hivatalos hirdetések részben a vidéki sajtónak adattak által, s így az ezen hirdetésekbe befolyó, s helyi-közzel jelentékenyebb jövedelem is a lap szellemi értékének emelésére fordítható.

Az ez idő szerint általánosságban tárgyalt s fentebb megnevezett törvényjavaslatnak a közigazgatási bizottságban módosítás és észrevétel nélkül hagyott 25-ik szakasza intézkedik arról, hogy minden vármegyében »Vármegyei Hivatalos Közlöny» szer-

vezendő, melyben a járási és községi hatóságokkal közlendő rendeletek foglaltatnának.

Ily hivatalos közlöny az összes vármegyékre nézve a miniszterium által megállapítandó ügyviteli szabályzat alapján volna szervezendő.

A megállapítandó ügyviteli szabályzatot még elveiben sem ismerjük, s így nem is sejtethetjük, mily intézkedéseket fog az tartalmazni a vármegyei hivatalos közlönyt illetőleg, s ki által és mily módon fog az szerkesztetni s előállíttatni.

A törvényjavaslat szövegének egy másik szakasza azt mondja ugyan, hogy ezen közlönyben, csak a többi vagy összes községeket érdeklő, vagy pedig elyi fontossággal bíró rendeletek közöltetnének: egyebekben azonban a törvényjavaslatból mit sem következethetünk.

És éppen azért, mert a törvényjavaslat ilyen szűkszavú, bizonyára annál tüzetesebben fog a közlönyrel foglalkozni az ügyviteli szabályzat.

Nincs kizárva tehát annak lehetősége, hogy az ügyviteli szabályzat majd azt is ki fogja mondani, hogy az árverési s egyéb hivatalos hirdetmények, a helyi lapok mellőzésével, a Vármegyei Hivatalos Közlönybe utasíttassanak, mely esetben a vidéki sajtó nemcsak anyagi károsodást szenvedne, de egyszersmind föllendülésében is erősen korlátoztatnák.

A vidéki sajtónak nem lehet kifogása a szervezendő vármegyei hivatalos közlönyök ellen, sőt inkább csak előnyére szolgálhatna, mert a tisztviselőség hivatalos működésébe és a községek beléletébe szabadabb pillantást engedne; de érdekeiben és föllendülésében volna megtámadva, ha az összes hivatalok oda volnának utasítva, hogy a magán felek pénzén közölteendő hivatalos hirdetmények azokban jelennének meg.

Meglehet, hogy e tekintetbeni aggodalmaink alaptalanok, de ismételjük, hogy nincs kizárva annak lehetősége, hogy e közlönyök idővel ezen hirdetményeket is felölelnék.

TÁRCZA.

A lemondás dalaiból.

I.

Hiába járok, hiába holyongok,
Nem leszek én már sehol, soha boldog!
Lealkonyodott már az én napom,
Áldó ragyogását nem láthatom.

De hátha feljő? fény újra derülhet,
Sívem reménye visszakérülhet!
— Bár jöjjön a nap fel újra megint:
Első sugarával is romra tekint.

II.

Aki eddig szeretett, aki eddig áldott,
Most már az is gyűlöl, az is átkoz engem!
Életem az időtlen kis féregnél
Nyomorúbban tengem.
Gondoltam: feledni valami útszélin
Korcsmába betérek, —
De mit hallok... szérelemről dalolnak
Ott benn a legények.
El innen, el innen!

Istenem, Istenem, hova, merre térjek?
Van-e hely még, ahol szabad megpihennem?

Jó anyámhoz megyek én el; ő, tudom,
Megvigasztal engem.

Hiába! Ha meglát, szavát zokogása
Elfojtja egészen.

Megőrülnek, hogyha kínját sokáig
Így kellene néznem!

El innen, el innen!

Hol nincsenek emberek: rengeteg vadonban
Hátha feledem majd elhagyatottságom —
Hol nékem nyit a virág, és kis madár
Nekem zeng az ágon...

Nem, nem! Itt minden zug árnyaktól népesül
Alattam, felettem, —

S minden árnyban őt látom én, akit oly
Rajongva szerettem...

El innen, el innen!

Elmegyek a temető sivatag homába,
Hátha találunk ott egy megásott sírra!
Találtam is... de éppen egy koporsót
Hoznak erre sírra, —
Lányka fekszik benne... könnyzápor mutatja
Kisérői kínját!

Mi van írva fejűjára? Hogy őt is
Johannának hívták...

El innen, el innen!

Hogy teremtsük a magyar embert?

— Uti karczolat. —

Írta: Sziklay János.

Vizsgálaton voltam. Egy falusi ösmérősem gyermekei tettek exament. Tekintélyes úr lévén a faluban, az egész vizsgálóbizottság méltóztatott odafáradni az udvarházba, a hol az apróságok meggyötrése után pompás uzsonna várt rájuk.

Itt hallottam százegyszer azt a büszke, de lelkes költeményt, Tóth Kálmán hazafias szívének fellobbbanását, mely így végződik:

Nem tudom én, ki volt nagyobb,
Csak áldom az Istenemet,
A mért én is magyar vagyok.

Utam ki volt mérve, azért az ozsonna után nyomban kocsira ültem, hogy még estig odaérjek Csekerétre, a hol egy eddig nem látott rokonom lakott. A ki többször sürgetve hitte már, hogy látogassam meg, ha szabadságot kapok, szeretné velem megismerkedni.

Zivatar járt az elmúlt éjjel. A zápor föláztatta a talajt; kovászt habart a ki-aszott földből. A zsíros agyag kerékmaraszoló habarcsává lett, mélyen alig birt átgázolni a két erős parasztló. Kocsisom,

Még most segíthetünk az ügyön azzal, ha a törvényjavaslat részletes tárgyalása alkalmával a megfelelő szakasz akként szövegeztetik, amiként a vidéki sajtó érdekei követelik.

Érdekeink első sorban is azt követelik, hogy azon szellemi nivót, melyre az utolsó évtizedek alatt vidéki hírlapirodalmunkat juttattuk, továbbra is ne csak fenntartsuk, de sőt amennyire módunkban és tehetségünkben van, fokozzuk is.

Mert nem fölösleges hangsúlyoznunk azon általánosan ismert körülményt, hogy vidéki hírlapirodalmunk manapság nemcsak éppen a vidéki tehetségek számára szolgál találkozóul, hanem egyszersmind országos nevű irodalmi és publicistai tekintélyeink is szívesen munkálkodnak közre abban, hogy a vidéki hírlapirodalom emelkedjék.

A szellemi nivó továbbra való fenntartása pedig feltétlenül megköveteli azt, hogy a vidéki hírlapok anyagi jólétnek is örvendjenek, s hogy eddigi jövedelmi forrásaik meg ne szűnjenek, sőt ha lehetséges, inkább emeltesse.

A ki a vidéki sajtó feladatát ezen szempontból itéli meg, az bizonyára nem is gondol arra, hogy a többször említett törvényjavaslat, s a majdan keletkezendő ügyviteli szabályzat a veszély magvát hordozná magában.

De nem szabad optimistáknak lennünk.

Résen kell lennünk minden eshetőséggel szemben. A vidéki sajtó érdekeiért el kell követnünk minden lehe-

tőt, mindaddig, míg csak a reménynek egy sugara dereng felénk.

Azt hisszük, hogy közös érdekeink szempontjából nemsokára tényekről is vehetünk majd tudomást; azonban addig is, mert a tizenkettedik órát bevárni csak nem akarjuk, legcélszerűbben tesszük, ha a vidéki sajtó hasábjait igénybe vevő országos képviselőket, mint személyes ösmerősöket felkérjük arra, hogy a szöveg módosítása iránt a részletes tárgyalás alkalmával megfelelő javaslatot nyújtsanak be arra nézve, hogy a vidéki sajtó anyagi érdekei és szerzett jogai megvédve és biztosítva legyenek minden irányban.

A vidéki sajtó, a »Pápai Lapok« országos nevű szerkesztőjén, Fenyvessy Ferenczen kívül, aligha van más által képviselve a magyar parlamentben; de azt határozottan merjük állítani, hogy a képviselők nagy része érdeklődik a vidéki sajtónak úgy jelene, mint jövője iránt.

Öszintén kívánjuk tehát, hogy figyelmeztető soraink a vidéki sajtóban viszhangot keltsenek, s óhajtott sikerre vezessenek!

Corydon.

Gazdasági alsóbb szakoktatásunk.

(Folytatás és vége.)

Hátrányos azon körülmény is, hogy az iskolába belépés percétől fogva, az ottan megszokott életmódtól egészen elütő életmódba kerül, élelmezése, életrendje egé-

szen megváltozik, megszokott ruháját igen szívesen elveti, uriasabb ruhát ölt magára, s ezen dolgok két év alatt annyira megszokottakká válnak reá nézve, hogy vajmi nehezére esnék azokról később lemondani. Az apa ösztönszerűleg érzi mindazt, s igaz van, midőn a fiút nem bocsátja az iskolába. Szerény nézetem szerint mindez megváltoznék, ha az iskola úgy lenne szervezve, hogy a belépő ifju nem zökkentetné ki megszokott életmódjából s oly gazdaságban nyerné kiképeztetését, mely az ő körülményeinek lehetőleg megfelelne. Más szóval, az ifju nem nagy gazdaságban, hanem kis paraszt birtokon lenne elhelyezendő. Ha egy szépen virágzó parasztbirtokot mutatnánk meg az apának, ő az ott látottakat felfogná, az ott alkalmazott elveket sajátján is tudná alkalmazni, és talán még felnőtt kamasz fiát is oda küldené, hogy sajátítsa el a szükséges tudnivalókat. Rá szánna magát, hogy két évig nélkülözze ezt a munkáskezelést a jövőbeni hasznáért. De ehhez szükséges, hogy minél kevesebbe kerüljön a kiképeztetés, sőt hogy biztos siker legyen elérhető, kívánatos volna, hogy teljesen díjtalanul legyenek felvehetők e tanulók az iskolába. Bár ez anyagi áldozatokkal járna a kormány részéről, azonban az korántsem ukkora, hogy ne lehetne meghozni, azon biztos tudatban, hogy sikerül a parasztbirtokosok fiát belecsábítani a tanulásba. Ma az iskolák ép ezen elemet nélkülözik sajnosan. A legtöbb iskolánál 30—40 tanuló között alig található egy-kettő, s végezvén ezek sem mennek az apai birtokra vissza, hanem szolgálatot keresnek, s úgy iparkodnak boldogulásukat biztosítani.

Ma a földműves iskolák vagy a szegényebb sorsuakból szedik tanulóikat, vagy némelyikben olyan egy-két gymnasiumot végzett bukott existenciák foglalják el a helyet, kiknek ez végső menedékkül szolgál. Ez utóbbiak gyakorlati hasznavehetőségükkel természetesen konkurrencziát csinálnak

egy közbeeső faluból, Tésről való polgár, meg-megállt, káromkodva, püfölve nógatta a habzó állatokat; de bizony alig haladtunk egy óra alatt egy köhajtásnyit.

— Csak legalább Tésig ne esteledjék ránk; mondá fejét vakarva. Ott majd csak otthon lennénk.

Egy vizmosásban már magamnak is oda kellett állnom, hogy együtt valahogyan kizökkentsük a kocsi a kátyuból. Pedig már közel volt Tés, onnan pedig, mint a kocsis, Böröcz István uram mondá, olyan az út, mint a palló. Erre a tájakra való az alispán, hát nem lehet rossz.

De így sem birtunk volna a kocsi-val, ha nem jön szemközt egy tési szekeres, a ki megállt a kedvünkért és segített kilóditani a megfeneklett kereket a kövesebb helyre.

— Isten áldja meg érte, Rigó István bátyám; köszöné meg emberem a segítséget, míg én borraivalóval kedveskedtem Rigó uramnak, a ki szabadkozva és következetes tiltakozással csúsztatá azt mándlija zsebébe.

Nemsokára megpillantottuk Tés tornyát. A falu szélén gyermekek játszottak folyócskát, épen az út közepén, kocsisom már messziről rájuk kiáltott: Odább te!

Hej, te! Kánya Pista, meg Torma Pista, mindjárt emberhalál lesz.

— Hallja csak kend. szólitám meg minden ember István a maguk falujában?

— Nincs másképen, felelt a fuvaros.

— Nincsen hazugság nélkül?

— Nincs ám, urám. Itt csak egy pár ósz embert találhat, a ki nem viseli az István nevet.

— Hát ha több fiú van egy családban?

— Hát az egyik István, a másik Istók, a harmadik Pista, a negyedik Csicsa, kerül még többre is.

— Megbolondultak kendtek?

— Nem a'. De fundáció van rája. Tet-szik tudni, úgy történt, hogy a mi falunk körül van véve tót, sváb, horvát falukkal.

Különösen a horvát lányok szépek. Kezdték is nagyon beházasodni közénk; egyszerre csak azt vette észre az uraság, hogy minden más nyelven beszélnek a gyerekek, csak magyarul nem. Hiába beszélt az öregek fejével; hozták bizony azok a sok idegen nációból való leányt. Az én szülém is a volt. A földes urat Rákóczy Istvánnak hívták. Mikor meghalt és felbontották a testamentumát, mert rokona sem volt már, azt látták belőle, — el sem tetszik himni —

hogy minden vagyonát ránk hagyja. Minden flugyerek kap esztendőnkint, husz esztendőskoráig negyven pengőt; de csak úgy, ha Istvánnak hívják, és soha életében egy kukkot sem beszél másképen, mint magyarul. A ki idegen nyelven mer beszélni, annak a része osztódjék föl a többi közt. Így van az uram, hogy mi valamennyien Istvánok vagyunk. E nélkül talán ma már nem lennénk magyarok.

— De hát ki vigyáz arra, hogy minden fiú, minden legény magyarul beszéljen?

— Okos ember volt az uraság... Ki vigyáz? Hát egyik a másikra. Csak egyet csipjen meg, mindjárt osztózik! Érti már most?

A kocsis kihajtott a helység tulsó végére.

Nem messze, egy csárdában már sváb korecsmáros szolgált stájer dialectussal.

Igy beszélne talán a tésiak is, vagy még különben, ha nem gondoskodik róluk egy magyar észjárású úr.

Csak lenne sok ilyen dús és leleményes birtokosunk. Beszélhetnének akkor a szászok!

sok felsőbb szakiskolát végzett ifjaknak a gazdatiszti állások betöltésénél, és bizony gyakran győztes konkurrensok. Egy dúsgazdag, kitűnő gazda hírében álló magnásunknak ismertem egy tisztartóját, a ki előttem, mások előtt, is határozottan kijelentette, hogy neki ezután csak debreczeni földműves-iskolát végzett tanuló kell lennie. Egy pár gyöngye felső iskolát végzett gazdasz, kik a szörnyű szigor mellett helyöket nem jól állják meg s egy pár szerencsés aqvisitio a fenti földműves iskolából megállapították vele ezen ítéletet. Persze, momentán ezen földműves ifjak, mint segéd-tisztek, nagyon jól használhatók voltak, talán jobban, mint ama magasabb kvalifikációval bírók, hanem hogy majd mint kezelők érnek-e valamit, az akkor nem képezte kérdés tárgyát. Hogy a földműves iskolák az ilyen törekvést istápolják s egy proletár osztályt neveljenek a gazdaság terén, ezt nem tartom megengedhetőnek. Félműveltség rosszabb a teljes műveletlenségnél. Nem szabad a földműves iskolának a felsőbb iskolák útjába tévedni, hanem meg kell maradnia a kijelölt határok között. Rea térve tulajdonképeni tárgyamra, lesznek bátor előadni, miként gondolom én szervezendőnek ezen iskolákat, hogy a fentemlitett hátrányok kiküszöbölhetők legyenek, s az iskola mindhárom rendeltetésének tökéletesen megbíjon felelni. Javaslatom természetesen csak körvonaloza van feltüntetve, s nagyon szerencsésnek érzem magamat, ha az illetékes egyének, különösen kik e téren működnek, javaslatomat annyi figyelemre méltatnak, hogy nézeteiket e tárgyról nyilvánosság elé hoznak. Bizonyára ez az ügynek csak előmenetelére szolgál.

Az iskola gazdaságának egy része felosztandó több kisebb gazdaságra, ezek nagysága 30—50 hold. Minden ily gazdaságban (parasztbirtok) elhelyezendő egy major, úgy felszerelve, a mint annak felszerelve kell lennie egy kisbirtokosnál. A kellő számú épület, ígás állat, fejős tehén és

eszközökkel ellátva. Azon parasztbirtokosok fiai, kiknek életcéljuk majdan apai birtokukat tovább kezelni, ezen gazdaságban volnának elhelyezendők, egy megbízható majorgazda felügyelete alatt, ki ellátásukról is gondoskodik. Egy majorban legfeljebb 3—4 tanuló. Ellátásuk teljesen olyan maradjon, mint a milyent otthon megszoktak. Ezen ifjak itt foglalkoznak egész tanulmányi idejük alatt, a gazda vezetése mellett, a ki természetesen az intézkedéseket az intézet vezetőjétől kapja. A gazdaság másik részét, mely felosztva nem lett, kezelhetik a mai mód szerint, s mintegy központját képezne a körültre fekvő kis majoroknak.

Ezen központban nyernék kiképzetésüket azon ifjak, kik végezvén, mint majorgazdák öhajják megélhetésüket biztosítani. Ide járnak be a kint lakó ifjak az elméleti előadásokat hallgatni. Megjegyzem, hogy az elméleti oktatás lehetőleg szűk korlátok közé szorítandó, s csakis oly időben lenne tartva, midőn a fontosabb mezei munka bármily okból szünetel. A központba hordanák be terményeiket, gabonát, tejet stb., melyek ott tőlük átvétnének, s azok értéke megjelöltetik. Gazdaságukról rendes számadást vezetnek, melybe az így elért jövedelem bejegyeztetik. Így tiszta fogalmat szereznek gazdaságuk jövedelmezőségéről. Az általánosabban használatban levő nagyobb gépek a központban tartatnak, honnan kikölcsönöztenek a majorokba. Ezáltal reaszoknak a jobb gépek használatára, s önkénytelenül reá jutnak a szövetkezetek alakítására, úgy terményük jobb értékesítése, mint gépek beszerzése céljából. Javított három nyomású gazdálkodást üznének ezen majorokban, mint a mely módszer ma a leghelyesebb a községi szervezethen. Közös legelő állana a majorok rendelkezésére, úgy mint a községben, a hová legelő állatjaikat kihajthatják. Végre tapintatos bánásmód mellett fel kellene ébreszteni a nemes versenyt, mert a hol ezen versenyegés a gazdák

közt lábra kapott, jótékony hatása sehol el nem maradt.

Ilyenformán hiszem, hogy a paraszti birtokost be lehetne vonni, s egy pár évtized alatt oly haladást tennénk ezen a téren, hogy mezőgazdasági állapotunk nem állana sokkal a külföldé mögött. A kérdés aktuális értékkel bír most, midőn a magas kormány programjának egyik pontját éppen a földműves iskolák szervezése által a gazdasági szakoktatás kiterjesztése képezi.

Végre még úgy vélem, nagyobb súlyt kellene fektetni a gazdasági oktatásra a tanítóképezdek és papnevelő-intézetekben, mert ép ezek befolyásolhatják a népet a legüdvösebben.

Ügyszeretét készítetett az eszme fellelítésére. Ha sikerült ezen szerény cikkemmel, ismétlem, az érdeklődést annyira felkeltetem, hogy nálam avatottabbak is kifejténék nézeteiket, úgy hiszem, hasznos munkát végeztem.

Nyár elején.

Tűző napsugarak ömlenek az égről, a levegő tikkasztó és az emberek bágyadtan mozognak a nyári hőségben.

A ki teheti, hűvösebb égalj alá, magas bércek, szellős erdők közé menekül vagy fürdőhelyet keres fel, hogy testének visszaszerezze azt a ruganyosságot, melyet a nyári nap heve ellankasztott.

Magyarországról pazarul gondoskodott a természet és ellátta mindennel, a mi kellemessé teheti az emberi életet. Vannak égből nyuló bércek, sűrű erdőségei, üdülőst nyújtó virányai, pompás tavai és egészséget biztosító vizei, csodátevő gyógyforrásai. De a lakosság legnagyobb része mégis nélkülözni kénytelen ez isteni adományokat, melyeket az emberi spekuláció majdnem hozzáférhetetlenné tett a szegényebb emberek számára. Igenis, a spekuláció, vagyis az emberek kapzsisága, mely miután nem

Lány!

(Egy csecsemő gügyögése. — Időtöltésül ajánlva egy reménybeli lányos-apának.)

Lánynak születtem. Szinte félve jöttem a világra. Hiába tagadod, édes apám, de csak azért oly nagy örömed világra jöttömön, mert már két fiu előzött meg. Elhiszem neked, hogy ha sorban második vagyok, akkor is nagy lett volna a te örömed; de tedd szivedre a kezedet s mond meg nekem, nem vágtál volna-e elfanyalodott, csalódott képet, ha elsőnek születek? Hiába rázod bátyáim által felborzolt fejedet. Négy hete csak, hogy a világon vagyok, de már eleget tudok. Talán többet is, mint a mennyi az én körömben illenék. Az édes anyám! Oh annak mindég: fiu-vagy lánynak adott volna először életét. Az anyák nem válogatósak. De ti apák kicsinylitek a lányt, mintha bizony nem az lett volna az édes anyám is, ki nek oly sokszor esküdtél szivig tartó szerelmet, változhatatlan bűséget.

Ha valamelyik apát leánynyal áldja meg az ég, szégyenkezve tudatja ismerőseivel. Csakhogy így nem mondja: fájdalom, lány! Nem mondjátok ki, de le lehet olvasni arcotokról.

Csak az első gyermek ne legyen lány! Féltetek, remegtek, hogy nevetek sirba száll veletek, mert a lány neve elvész, a mint férjhez megy. De legnagyobb bajotok a hiúság. Azt állítják, hogy csupán az asszonyok hiúk. Megbocsátasz édes apám, de ti is hiúk vagytok, szörnyen hiúk. Valamelyik bolond elhitette a férfakkal, hogy a férfi erejének az is egyik legfőbb bizonyítéka, ha az első gyermek — fiu! Négy hetes lány vagyok s máris úgy nevéthetném a badarságon, hogy ha a dada le nem fogna, kigurulnék a bölcsőből.

De hát én édes istenkém, mivel különbek a fiúk a lányoknál? Felelj erre édes apám! Mert ők szilajok, betyárkodnak; felmásznak minden fára, belenyargalnak minden pocsolába s három ruhát szaggatnak, a míg mink lányok egyet? Vagy jobban szeretik a fiúk szüleiket, mint a lányok? Már az ellen tiltakozom! Én már most jobban szeretlek titeket, mint bátyáim. Okozok én nektek álmatlan éjeleket? Ha megiszoptat a dada s fölbredek, csak addig pityergék, míg újra be nem tömök a szájamat. Bezzeg a Béla bátyám megszékírozott, hogy még most is emlegetitek! Pedig ő még az édes anya emlőjén nőtt fel, en-

gem pedig — annak a csunya doktor bácsinak rendeletére — elszakítottak az édes mamám emlőjéről, mielőtt bár egyszer elszenderülhettem volna azon... Pedig azt mondják, hogy sehol a világon nem esik olyan édes alvás, mint az édes anya emlőjén.

Látod, látod, édes apám, én azért mégis szeretem a mamámat s téged is, a hogy csak egy négy hetes sziv szerethet. S szeretetem nő minden nappal, gyöngédségemnek, figyelmességemnek nem lesz határa. Ellesem minden kívánságokat, s ha felserdültem, mama helyett én foltozom a papa meg a bátyáim ruháit... Ó, papa, azt nem is képezed, mennyi pénz marad így a háznál. Mert különösen azok a fiúk iszonyu sok ruhát szaggatnak s te nem vehetsz mindjárt újat helyettük, mert — a mint látom — nagyon takarékos ember vagy.

Ha csak fejetekek fáj, bánat nehezédik szivemre s az lesz legfőbb gondom, hogy enyhítsem fájdalmatokat. A fiúk, talán az alatt künn az utcán szaladgálnak, gond nélkül. Mert a fiúknak éles szemük van, ha kint felejtet dóbányodot, szivarjaidat, de azt már nehezen látják meg, ha fejetekek fáj. Mi lányok azonnal észrevesszük azt.

tud mértéket tartani, durva önzéssel ki akarja aknázni az emberek kényszerhelyzetét és olyan feltételekhez köti a fürdőhelyek és egyéb üdülőhelyeken való tartózkodást, hogy azoknak csak a vagyonosabb osztályok tehetnek eleget, és ekként ez az osztály, mely legjobban szorul a nyári hőség elleni védelemre, leginkább ki van téve a nyár kellemetlenségeinek.

Innen van az is, hogy Magyarország, mely klímája és egyéb hygieniai viszonyai miatt a legegészségesebb országok közé tartozik Európában, egyszersmind az emberek halandósága tekintetében nem sokkal áll előnyösebben, mint a Dobrudse, a hol a halandóság tudvalevőleg gyakran ijesztő mérvéket ölt.

A magyar fürdőhelyek, melyek gyógyviz és klíma tekintetében páratlanul állanak, a legkevesebb látogatottak és Szilács, Koritnicza, Harkány, Mehadia, Füred stb. együttvéve nem mutatnak fel akkora vendégseréget, mint a csehországi Karlsbad vagy a stájerországi Gleichenberg egymagában.

Hogy miért van ez így? Nos hát megmondjuk.

A magyar fürdőhelyeken — dicséret a kivételeknek — többnyire az az okatlan szokás divik, hogy a fürdővendéget fejős tehénnek tekintik a fürdők bérleti és a ki nem tud horrens összeget elkölteni, az legjobban cselekszik, ha tájékuk felé sem megy, mert mihelyt polgárisan akar magyar fürdőhelyen élni, kegyetlenül lenézik és ki van taszítva az ugynevezett »finomabb« társaságból, mely szűnkozással tekint a szerencsétlenre. Hogy ezt nem szívesen tűrik el az üdülést keresők, az kétségtelen, és inkább lemondanak az üdülés kellemetlenségeiről, mintsem kitegyék magukat ilyen dehonestálásnak.

Ezek és ehhez hasonló okok teszik hozzáférhetetlenné a magyar fürdőhelyeket, melyek valóságos paradicsomivá válhatnának a magyar emberre nézve, ha egyszer vala-

hára a fürdők és üdülőhelyek bérleti kissé több hazafiságtól és kevesebb önzéstől vezéreltetnék magukat.

Tanügy.

Értesítés.

Az eperjesi ág. evang. kerületi Collegiumi Jogakademián az 1891—92. tanévre a beíratások f. évi szeptember 1-től 9-ig esz-közlendők; az előadások pedig szeptember 10-dikén veszik kezdetüket. (A vizsgálatok szeptember 1-től 15-ig tartatnak.)

J e g y z e t.

A jogakadémiai hallgatók vallásfelekezeti különbség nélkül részesülhetnek a Collegium kebelében fennálló convictus kedvezményeiben; (az erre nézve megállapított félévi díjak a következők: ebéd és vacsoraért 31 frt, ebédért 19 frt) az erre érdemek igényt tarthatnak a Collegium által évenként kiosztani szokott több és tekintélyes összegű ösztöndíjakra; valamint a szegény sorsuak a jelentékeny alaptőkével rendelkező »Jogász segély-egylet« támogatására számíthatnak. Megjegyeztetik végül, miszerint úgy a hallgatóság rendelkezésére álland.

Eperjes, 1891. május havában.

Az eperjesi ág. ev. ker. collegiumi jogakadémia igazgatósága.

MI UJSÁG?

— Iskola-látogatás. Békésy Gyula, a debreczeni tankerület főigazgatója, f. hó 2-án a délutáni vonattal érkezett Szarvasra, a főgymnasiumban végzendő hivatalos iskolalátogatás céljából. Hogy szemléjét már e nap-on megkezdhesse, d. u. az előadások kivételosen 3 órakor kezdődtek. Este felé Benka igazgató vezetése mellett megtekintette a tornacsapat gyakorlatait, s örömet és meglepetését fejezte ki az egyenruhás ékes csapat tetszetős mutatványai fölött. Szerdán és csütörtökön d. e. folytatódólagosan részt vett a főigazgató az egyes osztályokban tartott nyilvános előadásokon, meghallgatta a növendékek feleleteit, átnézte írásbeli dolgozataikat, melyek alapján a tanári kar tagjaival csütörtök d. e. 11 órakor tartott értekezleten megtette észrevételeit a látottak és hallottak fölött. És ezek az észrevételek a legmegnyugtatóbbak lehetnek úgy a tanárikarra s iskolai előjárásra, valamint főiskolánk jóakaratu barátaira nézve. Eddig is megelégedéssel távoztam Szarvasról, — úgymond Békésy főigazgató, — de most, őszintén mondhatom, élvezet és lelki gyönyörűség volt rám nézve az az idő, melyet az egyes osztályokban hallgatva töltöttem. Különös elismeréssel emelte ki a klasszikai nyelveknek az alsóbb osztályokban észlelt meglepően szép eredményü kezelését. A tanügyi kormány közegének ily hízogó nyilatkozata kétszeresen kedves nekünk épen most, mert ebből is alapos reményt meríthetünk arra nézve, hogy az államsegély megnyerése, mely föltétlen esz-köze és biztosítéka lesz főiskolánk szabaddabb fejlődésének, s melynek érdekében az iskolatanács már ismétellen megtette a szük-

séges lépéseket, — végre is nem sokáig fog már a jámbor óhajítások közé tartozni.

— Urnap. Az urnapi ünnepélyesség a helybeli róm. kath. templomban a régi szokáshoz képest mult vasárnap tartatott meg, ezúttal a szokottnál nagyobb fényvel. A misét főt. Szirmay László plebános czelebrálta a szent-andrási s a helybeli káplánok segédlete mellett. Mise alatt Bugyis Andorné úrnő Nyizsnay »Légy üdvözölve« című offeratoriumát remekül adta elő, a főgymnasiumi ifjakból álló énekhar pedig Bella »Benedictus« s »Agnus Dei« szerzeményét négyes hangon énekelte. Mise után az oltári szentség körmenetben a négy sátoroltárhoz vitetett, hol a segédlo lelkészek a négy evangelisták könyvéből énekeltek az urvacsorára vonatkozó szakaszokat. Ezután a könyörgések elmondatván, ünnepélyes áldás adatott. Az egyházi ünnepélyt »Te Deum« rekesztette be. — Az egyházi ünnepély befejezése után Szirmay László plebános diszebedet adott, melyen a jelenleg városunkban időző század tisztikara, a bíróság s adóhivatal főnökei vettek részt.

— Esperesi látogatások. Nt. Szabó János, köröstarcsai ref. lelkész, a békésbányai egyházmegye érdemes esperese, f. hó 11-én érkezik Nt. Kálmán Farkas gyomai lelkész társaságában Szarvasra, innen a lelkész urak egyenesen Szentandrásra hajlatnak az esperesi látogatás megejtése végett. Szentandrason és Öcsödön már 3 éve nem volt canonica-visitatio, — jelöl, hogy említett egyházainkban a dolgok ékesen és szép rendben folynak. — Mult hó 25-én pedig ft. Grócz Béla endródi esperesplebános Spett Gyula gyomai plebános s esperességi jegyző társaságában tette meg hivatalos látogatását a szarvasi r. kath. egyházban. Az nap a plebániái hivatalt, másnap reggel a fiú- és leányiskolát vette beható vizsgálat alá. Ezután Szt.-András szomszédközségbe ment át az egyház s iskolák megvizsgálására.

— A városi közmunka összeírása a jövő 1892. évre f. hó 1-jén vette kezdetét, s tart bezárólag 8-ikáig. Ezután közszemlére lesz kitéve a község házán. Amennyiben az újabb törvények szerint személyek után is lesz kirovás, érdekében áll mindenkinek megtekinteni, s esetleg kiigazítását kérelmezni.

— Ajándék iskolára. A kondorosi ev. egyház által építendő iskolára 1000 drb égetett téglát ajándékoztak: Sovány Jánosné és Pál, Viszkok János, Krajcsi Mihály és ifj. Terhes György, vagyis egyenkint 200 drb téglát. Ugyancsak e célra ajándékoztak: Havas Mór, a békésszentandrasi takerékpénztár főkönyvvezetője, 2 forintot, ifj. Mravik Pálné Gáspártelekről 2 frt, Viszkok Pál (Csákó) 1 frt, Kapka Mihály 50 krt.

— Irnokválasztás. A községnél megüresedett két irnoki állásra Sinkovics Istvánt és ifj. Mihály Józsefet választotta meg a képviselőtestület, mult hó 30-án tartott gyűlésében.

— Veszett eb szaladgált a mult héten városunk utcáin, s Szvák János, vár. fogyasztási adóhivatalnokot meg is marta; ki sebét itt azonnal orvosi kezelésre bizta, de magának és környezetének nagyobb megnyugtatósa végett a napokban felutazott a bpesti Pasteur-intézetbe, hol konstata-

Aztán ha felnőttek, kilépnek az életbe, megházasodnak s ugyszólván idegenekké válnak rátok nézve. Saját dolgaik úgy leköltik, hogy csak nagy ritkán jut eszükbe meglátogatni azokat, kik életet adtak nekik. Oh, nem így a lányok! Ha férjhez megyünk is s ha még úgy szeretjük is férjünket, visszasír a szívünk a szülői házhoz. Ha egy helységben lakunk, minden nap hazaszaladunk, ha messze visz a férjünk, még több szeretettel, gyöngédséggel vesszük körül a férjünket, csak azért, hogy minél többször — haza vigyen.

Hallom édes apa, hogy nagyon késztölk a keresztelómre. Az egyik szobát teljesen kiürítettétek, csak hogy elférjen benne a sok vendég... Köszönöm, de én nem kívántam, hogy oly nagyon megtiszteljete. Minek az a nagy költség? Éppen három résztvevőig kaphattam volna szép ruhát (még a babáimnak is) a keresztelő költségéből. Ó apa, apa! te nem tudsz spórolni. Na, majd megtanítalak én, a mama segítségével. Mert én spórolós leszek ám. Éppen mint a mamám.

Most már jó éjt. Küldd be a dadát. szeretnék megvacsorálni s elaludni. Na lám már 9 óra. A viszontlátásig — éjfélok!

miért is 14 napi gyógykezelés alá vették, s rajta a marás elleni beoltás naponként eszközöltetik.

— **Eltűnt leány.** Zvara Erzs, 11 éves leánygyermek, a múlt héten a szarvasi kórházból szó nélkül eltávozott, s azóta semmi jelt nem ad magáról. Az előjáróság felhívta a lakosságot, hogy a ki tudna valamit hollétéről, tegyen jelentést a község-házán.

— **Elveszett** a múlt szerdai ovodamajális alkalmával egy kék csíkos, csipkés fehér battiszt-kendő. A károsult felkéri a megtalálót, szíveskedjék azt szerkesztőségünk útján hozzá juttatni!

— **Uj segédlelkész.** Melis János, szarvasi születési végzett papnövendék, a budapesti ág. h. ev. magyar egyházhoz hivatat meg segédlelkésszé minőségben.

— **Beküldetett.** Szarvas túlnyomóan földműveléssel foglalkozó város. Ezt már az elemi földrajzból tudja mindenki, hangosan hirdeti ezt a rohamos vagyonosodás s a földvásárlási láz. De a közénk vetődő idegen a városban tett séta után azzal is tisztában van, hogy polgártársaink az állattenyésztést is *túlön túl* üzik. Legalább erre mutat az a Kukáliába illő állapot, hogy biztonságban kóborló sertések és libáktól nemcsak a mellékutczák hemzsegnék, hanem a gondatlan gazda jószágá elégteleníti nem ritkán legszebb utcáinkat: a nagytemplom-utczát is. Felhívjuk az érdekes előjáróság figyelmét ez állapotra s kérjük, találja módját annak, hogy passzionátus állattenyésztőink más rendszer mellett elégtítsék ki a náluk jelentkező szenvedélyeket. *Egy szarvasi lakos,* (aki sertést és libát otthon szokott tenyészteni.)

— **Kedélyes kirándulást** rendezett szerdán délután az Anna-ligetben a főgymn. tanárkar, az itt időző tanker. főigazgatónak, ns. *Békésy* Gyulának tiszteletére. A tanárkar délután fél 6 órakor sétált ki a népligeten át hullámozó buzavetés között, a főigazgató pedig Benka Gyula igazgatótanár kíséretében Oláh Miklós tornatanár vezése mellett ladikon jutott el a második hidig. Kérkezve a társaság, körülsétálta a ligetet, főigazgatónk látható örömmel szemlélte a grófi liget ritka szépségeit, melynek messze földön híába keresnénk párját. A sétából visszatérve Benka Gyuláné ó nagysága terített asztallal várta az urakat, mi mellett élénk beszélgetés között gyorsan múlt az idő, s esti 10 óra lehetett, midőn a kirándulók visszaérkeztek a városba.

— **Érdekes.** Lapunk egyik vidéki barátja következő eredeti halottvizsgálati jegyzőkönyvet közli velünk, mely élénk világot vet a provincia közegészségügyi viszonyaira. A jegyzőkönyv betűről betűre következőkép hangzik: Halottvizsgálati jegyzőkönyv. 1. A halott neve: hulat Talaltuk. 2. Családi állapota: keség kudba nap, nyugotnak. 3. Állása vagy foglalkozása: Lejany gyermek. 4. Kora: éret. 5. Vallása: —. 6. A halál oka: Fulat. 7. A kór neve: Kutba vot dobva. 8. A gyógykezelő orvos neve: —. 9. A halál napja és órája: 1891 Marcius 30. dilutan 5 ór k. 10. Az idő, melyben a halott eltemetendő: —. 11. Azon minta száma, mely szerint külön jelentés tételet: —. 12. Észrevételek: Fújtva toroka

és nyaka. Kelt Ambroz-falván Marci 30. Ambrozi Mihály halottkém:

— Kik olvassák a „Szarvas és Vidék”-t? (IX. közlemény.) Legutóbbi közlésünk óta lapunkra következő előfizetések érkeztek: Méltóságos Reiszig Ede Békésmegye főispánja, Réthy Sándor, Besenczky Kálmán, Konez Elek, Boross Vilma, Salacz József, Reiff Ferencz, Chován Kálmán (Budapest), Bukk Adolf, dr. Szlovák Pál, Bakay Sándor.

— **Színészet** öcsödön. Öcödön írja levelezőnk: Az ünnepekre ide érkezett színészeink még mindig nálunk időznek szép pártolás mellett. Azóta színre került: „Tyukodi Lőrincz családja Budapesten.” (2-szer) „A mit a mama akar,” „Vén bakancsos és fia a huszár,” „Éjjel az erdőn,” „Náni.” „Tót leány.” Elismerőleg kell szólnunk a társulat előadásairól, különösen öt tag van kiemelésre méltó.

— **Nt. Kálmán Farkas,** gyomai ref. lelkész, lapunk közkedveltségű munkatársa, a prot. ének és zene ügy hivatott és nagyérdemű bűvára, a magyar tudományos akadémia részéről felhívást kapott arra, hogy az „*Adalékok a XVI. és XVII. század történetéhez*” és „*Ének-Lexikon*” című énekügyi munkáit bírálatra benyújtsa.

— **Községi iskolai vizsga.** A kondorosi községi iskolában, Dérczy Ferencz iskola-igazgató elnök elnöklése mellett június 2-án ment végbe az évrő vizsgálat. A jelenlevő 151 növendék, a szülők és egyéb érdeklődők öröme a legszebb sikerrel számolt be az esztendői tanulás eredményével. Elismerést szerezve Bukovinszky Mihály tanítónak. A vizsgálat végeztével jutalomdíjak is osztottak ki. Még pedig a Dérczy Péter (kapitány) alapítványból 3 frt. Továbbá: néhai Petőfi István alapból. Egyes tanúgy barátok a vizsgán is tettek adományokat. Így Mázor József birtokos 2 frtot adott át kiosztásra; Herczberger Kálmán kereskedő 1 frtot, Szappanos György ev. egyházi gondnok 50 krt. A csáki uradalmi iskolában Haláti Soma tanító hosszas betegeskedése miatt ez évben vizsga nem lesz.

— **A Róth-Teleki Johanna-ösztöndíjban** főgymnasiumunk tanulói közül tanárkari ajánlatra az idén következők részesültek: Makula Károly, Mocskónyi Zsigmond VIII., Balázs Ádám és Lichtenstein Zoltán VII. évi.

— **Temetés.** Öcsödön máj. 31-én nagy részvét mellett kísérték örök nyugalomra a takarékpénztár könyvvezetőjének, Molnár Kálmánnak fiatal nejét: Varga Juliánna úrnőt. Áldás poraira!

— **A falusi járványok** terjedésének meggátlása céljából rendeletet bocsátott ki közelebről a belügyminiszterium. A rendelet abból az okoskodásból indul ki, hogy a járványos kóroknak faluhelyen való terjedését a tapasztalat szerint leginkább az okozza, hogy a lakószobák túl vannak zsúfolva és e mellett a szoba talapzata illetőleg földje, valamint fala, hosszú időn át mindenféle tisztatlansággal, fertőző anyaggal s kivált ha hevenyragályos bajban szenvedő beteg is feküdt a szobában, akkor annak földje, fala és levegője annyira megfertőződik, hogy az ott tartózkodás veszedelemes. Ennek a bajnak, sőt

mondhatjuk, veszedelemnek legezelszerűben azzal lehet elejét venni, ha a szoba falát gyakran kimeszelik, a földjét pedig időnkint legalább is egy lábnyira felássák s a felásott helyet máshonnan hozott tiszta földdel kitöltik. Járványos időben s oly házakban, a melyekben a hevenyragályos betegek feküdtek, a falaknak levakartatása s újra meszeltetése stb. kötelezőleg vannak előírva, de minél nagyobb tisztaság máskor is ajánlatos, mert az említett intézkedések megtétele sok esetben elejét veheti valamely járvány elterjedésének. Tekintettel tehát az elmondottakra, valamint azon körülményre, hogy a hatóság az 1876-ik évi XIV. t. cz. 10. szakasza szerint mindazt, ami a közegészségügyet előmozdithatja, kényszer útján is eszközölheti, a miniszterium utasítja a törvényhatóságot, hogy a falusi lakosságot az említett veszedelemre figyelmeztesse, ezeknek az intézkedéseknek elvégzéséről meggyőzze, hogy az illetők maguk vállalkozzanak lakásuk legnagyobb mértékben való tisztántartására és a szoba földjének megcserélésére. A mennyiben pedig a lakosság ezt önként tenni vonakodik és a törvényhatóság mindennek eszközöltetését akár a senforgó viszonyok miatt, akár a községben uralgó járványragályos kórok sikeresebb elfojtása céljából szükségesnek tartaná: utasítja a törvényhatóságot, hogy a hivatolt törvényszakasz értelmében kényszer útján is rendelkezék és ez irányban tett intézkedésről jelentést tegyen.

— **Szarvas és a magyarosodás.** „Jó-akaró barátaink” szeretik a panszlavizmus vádjában fürösztelni a mi tisztességes tótjainkat. Hogy erre mennyiben szolgálunk rá: igazolja a következő eset. A minap lakodalmat ültek egy itteni jómódu tót családban. Vigalomközben felállt egy fiatal legény, — megérdemli, hogy a nevét is kiírjuk: *Szonka* Máténak hívják, — s egyszerű, keresetlen, de szívből jövő szavakban köszönti fel a jelenvoltakat, beszédét így végezve: „Háromszor éltesse Isten a magyart!” — „Hát a tótokat ne?” — szölt oda évődve a társaság egyik idősebb tagja. — „De azokat is!” — mert én úgy tudom, úgy érzem, hogy mi is, bár tótul beszéljünk, — testestől-lelekestől magyarok vagyunk mindannyian! — volt az általános eljenzéstől kísért talpraesett válasz. Az ilyen esetek minden parlamenti szónoklatnál, minden hírlapi vezércikkkezésnél ékebben bizonyítják a hazafiságunkat.

— **Juniális.** A szarvasi iparos ifjuság által 1891. évi június hó 14-én az iparos ifjusági egyesület zászló-alap javára az „Anna-liget”-ben zártkörű juniális rendez, rendezőbizottság Roszjarovitz János elnök, Szüle Kálmán pénztárnok, Kohn Lajos jegyző, Becsák Lajos, Csillag Sándor, Csizsár Ferencz, Ferenczi Ferencz, Gyebnár István, Greifel Kálmán, Gaál János, Gaál Miklós, Juhász Pál, Králik János, Laviczki Pál, Liska György, Neuhauser Lajos, Nóbik Sándor, Nyitrai Lajos, Potó Sándor, Schlosser Lajos. Diszkrivulus az iparos ifjusági egyesület helyiségéből délután 3 órakor. — Kellemetlen idő esetén 16-án. — Belépti-jegy ára: személyjegy 60 krajczár!

család-jegy 1 frt 50 kr. Felülfizetések a jótekonyság iránti tekintetből köszönettel fogadtathatnak s hírlapilag nyugtáztatnak. Mindazokat, akik tévedésből meghívót nem kaptak, de erre igényt tartanak, ez uton hívja meg a rendezőség.

— **Munkás-mozgalom.** Csorváson, — írja levelezőnk — amióta a vezetők elfogatása megtörtént, a mozgalom elvesztette acut jellegét. A munkások nagyobb része hozzáállott a 3-dos kukoriczakupáláshoz. — a hét elején pedig mintegy kétszáz munkás önként minden hívás nélkül kivonult az uradalmi majorokba munkát kérni, mint-hogy azonban a csorvásiak csökönysége miatt kénytelen volt az uradalom idegen munkásokat hozni, csak egy napi munkát kaptak. A baj azonban csak az, hogy az uradalmak a csorvásiak csökönysége miatt az aratásra kénytelenek voltak idegen munkásokkal szerződni, így a csorvásiak nagyobb része kenyér nélkül marad.

— **Csereajánlat.** Egy gyomai úri család a jövő 1891—92. tanévre gymnasiumba járó figyermekét szarvasi gazdálkodó vagy iparos-családnál kívánná cserében elhelyezni. A cserébe adandó gyermek Gyomán végezhetné tanulmányait akár az elemi, akár az iparosiskolában, s úgy itt, valamint a családban elsajátíthatná a magyar nyelvben való jártasságot, vagy — ha leány lenne a cseregyermek — ugyanott bevezetnék a házi teendőkbe is. Bővebb felvilágosítással szolgál lapunk szerkesztősége.

Hamisított fekete selyem.

Egy darabka mintát el kell égetni azon selyemből, melyet vásárolni akarunk, s a netáni hamisítás azonnal kiderül: valódi, tiszta festési selyem nyomban összefodorodik, tüze csakhamar elalszik és kevés világosbarna hamu marad utána. — Hamisított selyem, (mely hamar elzsírosodik és törik), lassan ég, különösen a festett anyaggal neheztelt, szálak pislognak tovább, és sötétbarna hamu marad utána, ellentétben a valódi selyemmel nem fodorodik, hanem görbül. Ha a valódi selyem hamvát összenyomjuk, az elporlik a hamisítotté nem. **Henneberg G.** (cs. és k. udv. száll.) selemgyári raktára **Zürichben** szívesen küld mintákat valódi és egész darabokat díj- és vámmentesen házhöz selyemkéméiből bárkinék, és egyes ruhákra való szállít.

Irodalom.

A »Mezőgazdasági Szemle« f. évi VI. (júniusi) füzeté következő tartalommal jelent meg: **Eredeti közlemények:** Megjegyzések a jóságigazgatás és az elkülönített kezelési rendszert tárgyzó cikkekre. Vimmer F. — Három erdélyi juhsajt. Dr. Szentkirályi A. — A kergéségről és annak gyógykezeléséről. Szabó J. — Zabos búkőny-e vagy jobab? Kókas J. — Kísérlet műtrágyával a Garam völgyén. Levatic L. — A dohány története és a fejlődő magyardohány termelés. Marton A. — Kéveköto gépek. III. Feldmeyer V. — Mezőgazdasági levelek. Deutsch A. Apró közlemények. Könyvismertetés. Levélszekrény.

A **»Mezőgazdasági Szemle«** ezen új száma úgy elméleti, valamint különösen gyakorlati értékű közleményekben ismét bővelkedik. Ezen hazai egyetlen gazdasági havi folyó irat a gazdasági tudomány újabb vívmányait folyton figyelemmel kísérve és a legnevezetesebb szakírók tollából ismeretve nem téveszti szem elől a gyakorlati

gazdálkodás igényeit sem úgy, hogy minden gazdának nemcsak hasznos, hanem élvezetes olvasmányát is képezheti; és aki figyelemmel kíséri a jelen nyomásztó gazdálkodási viszonyok között ezen kiváló szaklap működését, be kell vallania, hogy ezek enyhítésére gyakorlati tanácsaival nem kis mértékben járul hozzá, miért is újból a legmelegebben ajánlhatjuk t. olvasóink b. figyelmébe.

Előfizethetetheti M.-Óvárott a kiadóhivatalnál egész évre 5 frttal, félévre 2 frt 50 krral.

Minek tarsunk divatlapot? Hiszen a »Képes Családi Lapok« »Nő a házbán« című mellékletén a *divatlevelek* és *divatképek*, a divat minden mozzanatáról, minden újabb tüneményeiről hűségesen értesítenek, s azonkívül közleményei a magyar családok háztartásának, gazdaságának minden ágát szakszerűen tárgyalják.

A »Képes Családi Lapok« előfizetési ára egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. s a kiadóhivatal, (Budapest, nagykorona-utca 20. sz.) melyhez az előfizetések legcélszerűbben postautalványon intézendők, kívánatra kárkinék ingyen és bérmentve szolgál mutátványszámokkal.

CSARNOK.

A sürgős ügy.

(Budapesti történet.)

Nehogy a szerkesztő úr valahogy kitorúlje a czim alól ezt a két szót: »Budapesti történet!« ... Sürgős ügy ugyanis másutt is akad, de olyan sürgős ügy, mint ez volt: csakis a kedves Budapesten eshetik meg.

Sürgős vala az ügy pedig azért, mert először is szép honorariumot kaptam volna érte, másodszor meg azért, mert az anyósom parancsolta rám! A felelem is ösztönzött tehát, bár sürgettem volna én a nélkül is, mert a befejezésre ígért honorarium nem vala kevesebb, mint egy ezreket érő szép leány, az én menyasszonyom.

Mint ebből már tudva van, el voltam jegyezve, és pedig olyan »előnyösen«, hogy egy fővárosi háztulajdonos egyetlen leányát voltam nőül veendő. Jóságú anyósom (mert ilyenek is vannak!) azzal akarta megtevézni irántam való jóságát, hogy elhatározta, miszerint az udvari kis épületet a mi számunkra adja át lakásul, (hogy ott zavar-talanul turbékolhassanak a gyerekek! — mondta a jó lélek!) és elrendelte, hogy az számunkra átalakíttassék; (hisz alig vártok 2—3 héttel tovább!) aztán legalább rendes lakástok lesz, a mint egy előkelő polgári család gyermekeihez illik! ... Punktum! Így lesz! Addig még szót sem a lakodolomról.

Annyira beleéltem magam a Kropacsek-család szokásaiba, hogy leendő anyósom beszéde rám is szentirásként hatott, s így még akkor is fejet hajtottam volna, ha nem hasznomra történik a dolog. Hát még így, mikor, — — — száz szónak is egy a vége, futottunk az építőmester után, hogy

látott, de aztán nem győzött csudálkozni a fölött, hogy én fiskális létemre nem tudom, hogy minden alakításért folyamodni kell a tanáchoz.

— Hisz ez nem is baj! — feleltem — úgy sincs még dolga az irodámnak, lesz legalább egy »ügy«!

— Adjunktus úr! itt van egy conceptus, fontos és sürgős, írja gyorsan, vigye gyorsabban, hogy még e héten itt legyen az engedély!

Az engedély nem jött azon a héten, hanem jött egy nagy lelet, mert a sietségben elfelejtettem bélyeget tenni! Elindultam emezt lefizetni, amazt sürgetni. A fizetés hamarabb ment, mint a sürgetés, mert sehol sem találtuk az ügyet; no de azért nem veszett el, mert a harmadik sürgető kérvényemre értesítettek, hogy tévedésből a katonai ügyosztályba küldték az építési ügyosztály helyett. Mikor azonban — 2 havi vesztességgel — ide visszaérkezett, itt rögtön elintézték azzal, kiadták a szépeszeti albizottságnak. Nem kellett 1 hónapi utánjárás sem, itt kimondották, hogy »szépeszeti szempontból nem nehezményeztetik!« Ezzel visszajött az ügyosztályba.

— No most már kérem az engedélyt!

— Lassan a tettel! Hisz még csak elvi vélemény van az átalakítás fölött, most műszaki szempontból kell vélemény és így a mérnöki ügyosztály fog nyilatkozni.

— No az jó lesz! — gondolám, — ott sok jó emberem van, a kikkel együtt sörözök a »Mezitlábak«-ban, majd átszorítják azok az én ügyemet.

Potom egy hónap alatt meg is bíralták a tervet, s műszaki szempontból nem kifogásoltatott ugyan, azonban...

— Nagy egek! hát még egy »azonban« van? ... Hiszen ma-holnap itt az ősz és akkor nem lehet építkezni.

— No hát tessék akkor sürgetni a közmunkatanácsnál, melyet meg kell kérdeni, hogy nem esik-e szabályozási vonalba a dolog?

A krajezáros hidvám mellett is 1 frt 46 krt adtam ki a Budán székelő tanácsnál tett vizitekre, a hol sajnálták, de nem intézhetik el, mert a tanács elhirtelenkedte a dolog.

— El-hir-te-len-ked-te?! ... — nyögtem búsan, — mikor egy egész év elmúlt a beadás óta!?

— Hja kérem, még nem volt az ügy a közegészségügyi osztályban, mi pedig nem tudhatjuk, nem volt-e az épület valaha istálló, mely esetben — —

En miattam már lehetett! Itt volt a tél, most már nem lehetett falat húzni; el is mult a tél, és nem volt engedély. Kedves jegyesem ptyergett egész nap, anyósom dühös volt s kijelenté, hogy ne merjek addig a szeme elé lépni, míg ezt a rongyos ügyet nyélbe nem ütöm... Nem is mertem én odanézni, s csak levélileg értesítém kedves jegyesemet, hogy:

»Most már a közegészségügyi ügyosztály is nyilatkozott!«

»Most már a közrendészeti albizottság is hozzájárult!«

»Most már visszament a közmunkához!«

»Most már visszament az ügyosztályba!«

»Most már visszament az építési al-osztályba!»

»Most már visszament a tanács elé!»

»Most már mit tudom én, hány al-fő- és mellékosztály nyilatkozott, véleményezett és kifogásolt rajta, de annyi igaz, hogy sok dolga lehetett rajta valamennyi-nek, mert most már nem hónapok, hanem évek teltek el és nem hittem, nem hihet-tem főleimnek, midőn az idei tavaszon egy kézbesítő azzal állított be, hogy hozza az átalakítási engedélyt!

— Igaz az, te ember?!... Lehetsé- ges az?!...

— Tessen elolvasni.

Mohón kaplam ki a kezéből, borra- való helyett megcsókoltam őt örömben és rohantam anyósomhoz, jegyesemhez, ki eddig el volt zárva előlem azon tilalom által, hogy addig ne mutassam magam, a mig nincs engedély.

Van már! van már!

Lihegve rohantam be anyósomhoz s

lobogtattam a papírt kezemben, a mint azonban előttem állott rég nem látott je- gyesem: a kezem lehanyatlott, a papírt le- ejtettem... Jegyesem meg félrehúzta száját és közönyösen elfordult.

En — megkopaszodtam, ő — megőszült azóta!

Ezért nem örültünk a viszontlátásnak, ezért nem kellett már a »kisürgelett« en- gedély.

Maig is nőtlen vagyok még, s ha ne- talán mégis megnősülnék, nem veszek el olyan leányt, a kinek az anyja házat akar építtetni számomra! B—E—r.

Vasuti menetrend.

Érvényes 1891. június 1-től kezdve.

5901.*) sz. 5911. v. 5913. v.
Szarvas indul: 9:34 d. e. 10:50 d. e. 1:46 d. u.
Mező-Túr érke: 10:20 » 11:40 » 2:32 »

5902*) sz. 5912. v. 5914. v.
Mező-Túr indul: 5:10 d. u. 12:36 d. u. 3:20 d. u.
Szarvas érke: 5:56 » 1:22 » 4:06 »
*) Egyelőre nem közlekedik.

401. gy. 403. sz. 405. sz. 421. v.
Arad ind: 8:24 d. e. 11:18 d. e. 9:05 este —
Csaba érke: 9:24 » 12:50 » 10:50 » —
ind: 9:29 » 1:15 d. u. 11:05 éj. —
Mező-Túr érke: 10:33 » 2:42 » 12:49 » —
ind: 10:34 » 2:50 » 12:53 » 7:09 reg
Szolnok érke: 11:19 » 3:56 » 2:06 » 9:06 d. e.
ind: 11:27 » 4:15 » 2:21 » —
Budapest érke: 1:25 » 7:20 est 5:50 reg —

402. gy. 404. sz. 406. sz. 422. v.
Budapest ind: 1:50 d. u. 8:15 d. e. 9:50 este —
Szolnok érke: 3:48 » 11:04 » 12:53 éj —
ind: 3:57 » 11:14 » 1:05 » 5:40 d. u.
Mező-Túr érke: 4:42 » 12:17 d. u. 2:06 » 7:46 est.
ind: 4:43 » 12:24 » 2:09 » —
Csaba érke: 5:46 » 1:48 » 3:33 » —
ind: 5:52 » 2:13 » 3:53 » —
Arad érke: 6:52 este 3:45 » 5:24 reg. —

Felolós szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
VARGA JÓZSEF.

ELADÓ

Egy használt, de egészen jókarban levő Singer-féle

varró gép.

Hol? — megmondja a

1—3 kiadóhivatal

ÜGYNÖKÖK

törvényileg megen-
gedett sorsjegyek
részteljesítés
melletti el-
adására
általunk
melletti
mindenhol
felvételnek
Fővárosi
vállalkozási társaság
ADLER és T. SA
BUDAPEST,
Füredi- és Dorottya u. sarkán.

Van szerencsém a bekövetkező idény alkalmából az alantabb felsorolt, cséplő-géphez tartozó anyagokat a t. közönség hecses figyel- mébe ajánlani: u. m. aczél dobsineket és csavarokat, kazán forrasö- veket, angol géphajtó-szijakat, kautsuk- szivó és kendertömlöket, vizmutató üvegeket és gyűrűket, önlajzókat, gőz-feszmerőket, aczél, sodrony és sörte csőkeféket, Asbest és kender-pakolásokat, vörös és sárgaréz-lapokat továbbá »Maschvitz«-féle rétegfém, kazánkő- oldó szer, vízhatlan takaróponyvát, különféle gabonazsákot, leg- jobb minőségű gépolajat stb.

Melyeket a legjutányosabb áron elárusítok. — Esetleg szállítok.

Magamat a t. közönség szives pártfogásába ajánlva maradtam teljes tisztelettel

BÁRÁNY BÉLA,
vaskereskedő.

3—2

MAYER E. FIAI

gazdasági gépgyár, vas- és fémöntődéje
SZOMBATHELYEN (Vas megye).

Ezennel van szerencsénk hecses tudomására hozni, hogy Szarvason főügynökséget állítottunk fel, melynek vezetését

MARSAL SOMA

urra ruháztuk, ki cégünknek löbbszörösen kitüntetett elsőrendű gyártmányait, minők: cséplő-, vető-, aratógépek, javított magyar szóró- és szelelő-rosták, trieurók, szecs-kavágógépek, csöves tengeri darálók és tengerimorzsolók stb. stb. jutányos áron s a legelőnyö- sebb feltételek mellett árusítja el.

Eladási feltételekre s mindennemű tudakozódásokra nézve kimerítő tájékoztatás készséggel adatik nevezett ügynökségünknel. Ugyanott részletes képes árjegyzékek is kaphatók.

Teljes tisztelettel

Mayer E. fiai.

Vonatkozva a Mayer E. fiai cég főntebbi körlevelére, bátorkodom a nagyérdemű közönségnek szolgálataimat felajánlani s kérem, szerencséltes- senek minél kiterjedtebb rendelményeikkel.

Szarvas 1891. június 4.

Teljes tisztelettel

Marsal Soma.

10—1

Pályázat.

A »Békésszentandrás takarékpénztár« szarvasi telephénél egyelőre 300 főt évi fize- téssel javadalmazott pénztárnoki állásra pályázat nyitattik. — Pályázati kérvények e hó 25-ig benyújtandók a szarvasi telep- nél, hol bővebb értesülés nyerhető. — Az állás elfoglalandó július 1-én.

Békésszentandrás takarékpénztár
igazgatósága.

Urbanek Nándor.

Eladó hintó.

Ujonnan festett és fényezett, előbb keveset használt

fekete hintót,

teljesen új fekete bőr kárpitos munkával, két újdonságú lámpás- sal, szabad kézből jutányos áron elad

Wernitzer Mátyás,
kocsifényező Kondoroson.

Benedict Schroll Fiai Chiffon és Pamut-vásznak FŐRAKTÁRA.

Csipke-függönyök gyárilag tisztítását portmentesen eszközölöm.

Besenczky Kálmán

Szarvason, a főpiacztéren

ajánja dusan berendezett

divat-, vászon-, béliés-, kézmű- és
rövidáru-raktárát

Nagy választék:

Rumburgi, Irhoni, Creász és Fonálvásznakban
mindennemű női- és férfi-fehéreneműek.
Ingek, Gallérok, Kézeltők és nyakkendők.
Cérna-kanavász, Serge, Zephír és Oxfordok.
Fehér és színes ebédlő- és kávé asztal-készletek.
Frotir és vászon Törölközők.
Paplanok, paplanlepedők, Flanel-takarók,
Szalmazsák, Matraczok.
Tapestry, Hollandy és Manila futó soffa és ágy-
Szőnyegek, Pokróczok.
Ágy- és Asztaltakarók, Jutte- és Bouret-szővetek.
Tunisz, selyem és Csipke függönyök.
Fa- és Sinor-függőnytartók.
Legujabb divatú selyem női- és férfi napernyők
és esernyők.

Valódi Cosmauosi, jó mosó Creton Toil és Satinok.
Francia batisztok és Zephirek.
Minden színű selyem surak, dísz-selymek
bársonyok, arany, ezüst és sinordiszek.
Fekete ternok, divatos fekete és színes női ruha-
szövetek.
Selyem, szövet, mosó, harsz és gyapju-kendők.
Férfi ruhára, mosó szőr és gyapjuszövetek
Női- és férfi harisnyák, válfűzők (Mieder) legyezők.
selyem és bőr, csattos és tambolirozott kesztyűk.
Valódi brüsseli Volausien Spanyol és Guipúr
csipkék sweiczi himzések.
Férfi-, női- és gyermek valódi Dr. Jäger alsóruhák.
Irhoni vászon és színes szélű zsebkendők,
mindennemű selyem és bársonyszallagok.

a Dolfus Miege és Társa, valódi francia D. M. C.

himző, kötő és horgoló pamutjainak nagy raktára.

Előrajzolt kézimunkák és hozzá való anyagok, gümmei-lepedők.

Minden szabó-kellékek jutányos árban.

Kiházasítási- és Csecsemő kelengyék összeállítását a legapróbb részletekig pontosan eszközölöm.

Bátor vagyok ez alkalommal a nagyérdemű közönség szíves figyelmét felhívni, hogy a *Hageter Gusztáv* üzlete átvételéből

még raktáron levő áruimat tetemesen leszállítottam.

Menyasszonyi kelengyék, női és férfi-fehéreneműek és felső ruhák elkészítését az eddigi tapasztalataim alapján, saját szigorú ellenőrzésem alatt mindenkor a legjobb minőségű anyagból készítettem és úgy kivitel, valamint a

legsolidabb határozott árak mellett

oda fogok törekedni, hogy szoliditásom által a nagyérdemű közönség teljes bizalmát kiérdemeljem és azt célegem jóhírnevének fenntartására biztosíthassam.

Nem mulaszthatom el megemlíteni, hogy az üzletemben elő nem forduló cikkek vagy minták beszerzését bármikor készséggel eszközölni fogom.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve vagyok

kiváló tisztelettel

Besenczky Kálmán.

20—1

Gyászruhák elkészítését alkalmával 24 óra alatt elvállalom.

1 pár férfi vagy női 2 gombos Classe-kesztyű 80 kr.